

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.420/2009/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Karcagi Dr. Varga Ügyvédi Iroda (5300 Karcag, Kálvin út 13.) által képviselt felperes neve, címe felperesnek - a Szolnoki 3. számú Ügyvédi Iroda (5000 Szolnok, Mészáros L. út 2., ügyintéző: Dr. Lambert István ügyvéd) által képviselt **alperes neve, címe** alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2009. április 30-án meghozott 6.P.20.086/2009/16. számú ítélete ellen a felperes 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése alapján - a 2010. február 25-én megtartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 62 500 (Hatvankettőezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A 2006. október 1-jén országosan lebonyolított helyi- és területi önkormányzati szervek választása során a felperes és az alperes is tagjai voltak N. település választási bizottságának. A választási eljárás keretében mozgóurnás szavazásra került sor a Sz. J. Idősek Otthonában, amelyhez az urnát a felperes és az alperes, mint a választási bizottság tagjai együttesen vitték ki és bonyolították a helyszínen a szavazást.

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a becsülethez, továbbá a jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát megsértette azzal, hogy a választást követően azt híresztelte, hogy a felperes az idősek otthonában lebonyolított mozgó urnás szavazás során befolyásolta a választókat, majd ezt az állítását a helyi választási bizottság előtt a 2006. október 6-i meghallgatása során, és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság előtt is a választási bizottság határozatának bírósági felülvizsgálata iránt indított

Kvk.27.239/2006. számú eljárásban a 2006. október 4-én tett tanúvallomásában megismételte. A kereset szerint a fentiek során az alperes valótlan tényállításokat tett, amelyek alkalmasak voltak a felperes hátrányos megítélésére.

A jogsértés tényének megállapításán túl kérte az alperesnek elégtétel adására, valamint 2 000 000 forint nem vagyoni kártérítés és kamatai megfizetésére kötelezését is.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Elismerte, hogy a házastársának, a N.-i Választási Bizottság előtti meghallgatása során, valamint Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság előtt tett tanúvallomásában is azt mondta, hogy: „A felperes a mozgó urnás szavazás során a Sz. J. Otthonban egyrészt erőltette a szavazást több olyan személynél, aki nem is akart szavazni, továbbá ténylegesen megmutatta a szavazók egy részének, hogy hová tegyék az X-et.” Ilyen módon, mintegy 20 választáson részt vevő személy befolyásolása történt a felperes által.

Arra hivatkozott, hogy ezzel nem követte el a keresetben megállapítani kért személyiségi jogsértéseket, mert ezek valós tényállítások voltak. Védekezése szerint a felperes keresetének ezen túl a nem vagyoni kártérítés iránti részében sincs jogalapja azért, mert a felperes nem igazolta nem vagyoni kára bekövetkezését.

Az elsőfokú bíróság a 16. sorszámú meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte az alperes javára 15 napon belül 12 000 forint perköltség megfizetésére azzal, hogy a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli. Tényként állapította meg, hogy az alperes - noha a választási bizottság tagjaként N. településen 2006. október 1-jén tartott helyi önkormányzati választás lezárultával sem ő, sem más személy nem jelezte a választási iroda vezetője felé, hogy a választás során bármilyen rendellenességet észlelt volna - előbb a házastársának, majd a helyi választási bizottsági meghallgatása során, azután pedig a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróságon indult Kvk.27.239/2006. számú eljárásban tett tanúvallomásában egyebek mellett előadta, hogy: „... felperes neve próbálta rávenni az embereket, hogy szavazzanak, ujjal rámutatott, hogy hová tegyék a jelölést a szavazólapon ... erőltette a szavazást, a tájékoztatás körében rámutatott mindkét polgármester-jelölt nevére és az **O. Gy-né** nevével állt meg az ujjá, ez alatt értem én, hogy erőszakkal biztosította, érte el a szavazás leadását.”

Tényként állapította meg, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság a 2006. október 7-én meghozott Kvk.27.239/2006/3. számú végzésével a tanúk által előadottakat tényállásként megállapította és az azokban foglaltak alapján N. Község helyi Választási Bizottságának a 2006. október 1-jei polgármester-választással kapcsolatos választási eredményt megállapító döntését megsemmisítette és e körben a választás megismétlését rendelte el.

Ezt követően a felperes perbeli jogi képviselőt is ellátó ügyvédnek az **O. Gy-né** sértett nevében tett feljelentése alapján az alperessel szemben nyomozás indult polgári ügyben elkövetett hamis tanúzás bűntettének gyanúja miatt. A Szolnoki Nyomozó Ügyészség - széles körű bizonyítási eljárás lefolytatása után - nyomozást megszüntető határozatot hozott, amely ellen előterjesztett felperesi panaszt a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség az 1.B.62.007/6. számú határozatával elutasította megállapítva, hogy az eljáró nyomozóhatóság a tényállás felderítési kötelezettségének eleget tett és a széleskörűen

lefolytatott nyomozás során nem lehetett olyan bizonyítékot feltárni, amelyekkel egyértelműen és minden kétséget kizáróan bizonyítani lehetne, hogy az alperes, mint gyanúsított valótlan tanúvallomást tett a bíróságon. Az eljárás bizonyítékaival a gyanúsítottnak a bűncselekmény elkövetését tagadó védekezését cáfolni nem lehetett.

Az elsőfokú bíróság ezt a tényállást a felek egyező előadása, valamint a beszerzett bírósági és nyomozati iratok alapján állapította meg és mellőzte a felperesnek a perben előterjesztett tanúkihallgatás iránti indítványa teljesítését tekintettel arra, hogy az a felperesnek a bizonyítási indítvány előterjesztésekor tett nyilatkozata szerint is szükségtelen volt.

Ítéleti döntésének jogi indokolása értelmében a jelen ügyben megállapított tényállás szerint a felperes keresetében az alperesnek tulajdonított és sérelmesnek tartott kijelentések a választásokhoz kapcsolódó jogorvoslati eljárások során általa tett nyilatkozatokban hangzottak el. A Ptk. 78. § (1) és (2) bekezdésének alkalmazása során kialakult - az elsőfokú ítélet indokolásában megjelölt, közzétett eseti döntésekben tükröződő - egységes bírósági gyakorlat szerint a hatósági és peres eljárások során tett nyilatkozatok, kijelentések - személyiségi jogvédelmet pusztán abban az esetben alapozhatnak meg, ha azokra megállapíthatóan és bizonyítottan a rendeltetésszerű joggyakorlás körén kívül eső, visszaélészerű joggyakorlás keretében kerül sor, illetőleg ha - jelen esetben a választásokhoz kapcsolódó jogorvoslati eljárás tárgyára nem tartozó és személyiségi jogi sérelmet megvalósító többlet-elemeket tartalmaz. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ebbe a körbe tartozik az alperesnek részben tanúként tett vallomása is. Ezek hiányában személyiségi jogvédelmet az eljárások során tett nyilatkozatok akkor sem alapozhatnak meg, ha azok valóságtartalma a vonatkozó eljárás során (vagy egyébként más módon) kétségtelen bizonyítást nem nyer. Ebből következően a jelen esetben a felperes keresete csak abban az esetben lett volna eredményre vezethető, ha a perben kétséget kizáró módon bizonyításra került volna, hogy az alperes tudatosan hamis tartalmú nyilatkozatot tett. Ez azonban az alperes ellen folytatott nyomozást megszüntető határozat megállapításai szerint nem bizonyított, és a per adatainak a Pp. 206. §-a szerinti mérlegelése alapján sem tekinthető bizonyítottnak. Ezzel szemben a bírósági eljárás és a nyomozati eljárás irataiból az állapítható meg, hogy az alperesi kijelentésben foglaltak valóságtartalmát két tanú (közokiratba foglalt) vallomása is alátámasztja.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az ítéletnek a keresete szerinti megváltoztatását és az alperes perköltségfizetésre kötelezését kérte.

Fellebbezése indokaként előadta, hogy a jelen esetben az alperes - csakúgy, mint a felperes - nem félként vett részt (és volt érdekelt) a Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Bíróság által folytatott bírósági eljárásban. Az alperes tanú volt, ezért az eljárásban tett nyilatkozatai, kijelentései során reá az igazmondási kötelezettség az irányadó. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletében hivatkozott eseti döntések és az azokban kifejtett jogi álláspontok a jelen ügyben nem alkalmazhatók, a BDT 2006. évfolyamának 1429. számon közzétett jogesetét kivéve, amely pedig a felperesi álláspontot erősíti. A Ptk. 78. § (2)

bekezdése alapján, ha az alperesnek a felperesre vonatkozó többször megismételt kijelentése objektíve valótlan tényállításokat tartalmaz, az a jó hírnév és becsület megsértésének megállapítására az elsőfokú bíróság által megkívánt többlet-elemek (célzatosan rendeltetésellenes, visszaélésszerű joggyakorlás) bizonyítása nélkül is alkalmas. Az pedig, hogy az alperes objektíve valótlan tényállításokat tett „a jelen per bizonyítási eljárása körébe tartozna”, amely szükséges bizonyítás lefolytatására azonban az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt már nem került sor.

Fellebbezési érveléseit a másodfokú tárgyaláson kiegészítette azzal, hogy a felperesnek Az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Védelméről szóló Egyezményben biztosított joga, valamint az Alkotmányban és a Pp-ben deklarált, a tisztességes eljáráshoz való joga sérült azáltal, hogy az ügy teljeskörű kivizsgálása nem történt meg. Hangsúlyozta; a perben meghallgatni kért **I. J-né** és **N. A.** gondozó személyek tanúmeghallgatásával bizonyítható lett volna, hogy nem volt valós az alperes tényállítása. Az elsőfokú bíróság az ítéletében nem ezeknek a tanúknak a vallomására hivatkozott.

Hivatkozott arra is, hogy mindezekben túlmenően tévesen is értékelte az elsőfokú bíróság a más eljárásban beszerzett tanúvallomásokat olyan bizonyítékként, amelyek az alperesi kijelentésekben foglaltak valóságtartalmát részben vagy egészben alátámasztják. A fellebbezésében részletesen kifejtettek szerint ugyanis mind a két tanúvallomás jelentős bizonytalanságokat tartalmaz. Hangsúlyozta, nemcsak az alperesi kijelentések valótlanságának bizonyítására ajánlott fel bizonyítékként tanúvallomásokat, hanem annak az állításának az igazolására is, hogy az alperes tudatosan hamis tartalmú nyilatkozatot tett. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság anélkül hozott érdemi határozatot, hogy erre a bizonyításra módot adott volna számára.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségében való marasztalását kérte arra hivatkozással, hogy az elsőfokú ítélet saját indokai szerint mindenben törvényes és megalapozott.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértés nélkül mellőzte a felperes tanúkihallgatásokra vonatkozó bizonyítási indítványát a rendelkezésre álló bizonyítékokból pedig jogszerű következtetések levonásával helytálló jogi következtetésre jutott és minden tekintetben megalapozott döntést hozott a kereset elutasításával.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a kereset elbírálásához szükséges körben feltárta, az abból levont jogi következtetésével az ítélet tábla általánosságban és a konkrét ügyre vonatkoztatva is teljes mértékben egyetértett.

A fellebbezésben hivatkozottak miatt a helytálló elsőfokú döntés mindenben helyes indokolását az ítélet tábla az alábbiak szerint egészíti ki:

Az Alkotmány 59. § (1) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jó hírnévhez, a magánlakás sértetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése általános védelemben részesíti a személyiségi jogokat, amikor kimondja, hogy a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. az általános védelem biztosításán túlmenően a legjelentősebb személyiségi jogokat külön is nevesíti.

A Ptk. 76. §-a értelmében a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti különösen a becsület megsértése.

A becsület a személy társadalmi megítélését, egyéni értékeinek elismerését jelenti, amely a valótlan, következtetlen vagy olyan megnyilvánulás esetében szenved sérelmet, amely kifejezőmódjában alkalmas az egyén társadalmi elismertségének kedvezőtlen megváltoztatására.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jog védelme kiterjed a jó hírnév védelmére is. A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. A (2) bekezdés alapján a jó hírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel. A hírnévrontás megállapítására olyan valótlan és hátrányos megítélésre alkalmas közlés ad alapot, amely valamilyen valótlan tényt állít, vagy valótlan tényt fejez ki nyíltan vagy burkoltan.

A Pp. 3. §-ának (2) bekezdése szerint a polgári perben a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - a törvény eltérő rendelkezése hiányában - a feleket terheli. A per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el (Pp. 164. § (1) bekezdés). A bizonyítási kötelezettségre vonatkozó szabályokat mindig az adott konkrét üggyel kapcsolatban kell megítélni.

A személyiségi jogvédelmi perekben sajátos bizonyítási szabályok alkalmazandók.

Annak, aki személyiségi jogvédelmet kér, azt kell bizonyítania, hogy a tényállítás, híresztelés megtörtént és azt, hogy az jól felismerhetően őreá vonatkozott. A jelen esetben a kereset tárgyává tett kijelentéseit illetően ezt az alperes nem is vitatta. A kifogásolt tényállítások valóságát ezek után az alperesnek kellett bizonyítania.

A Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A bizonyítékok mérlegelése akkor törvénysértő, akkor ad alapot a felülmérlegelésre, ha az ítéleti döntés a rendelkezésre álló bizonyítékokból okszerűen nem követhető, logikailag ellentmondásos következtetésre jutott vagy iratellenes megállapítást tett.

A jelen esetben a bizonyítékok értékelése során az elsőfokú bíróság az előbbi hibáktól mentesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által sérelmezett állítás valóságtartalmát a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2006. október 7-én meghozott Kvk.27.239/2006/3. számú végzésének rendelkező része és indokolása, valamint a Szolnoki Nyomozó Ügyészség nyomozást megszüntető határozata és az az elleni panaszt elutasító

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség 1.B.62.007/6. számú határozata is alátámasztja.

A fellebbezéssel ellentétben nem sértett eljárási szabályt az elsőfokú bíróság, amikor mellőzte a felperes által megjelölt személyek tanúkénti kihallgatását.

A bizonyítás eszközeiről a Pp. 166. §-a rendelkezik. Ezek között szerepel - különösen - a tanúvallomás, valamint az okirati bizonyítás lehetősége is. A Szolnoki Nyomozó Ügyészségtől beszerezett Nyom.277/2006. nyomozati ügy iratai között fellelhető a nyomozó ügyészség által folytatott eljárásban tanúként kihallgatott **I. J-né** és **N. A.** vallomását rögzítő jegyzőkönyv is. Ezekben nevezettek valóban azt nyilatkozták, hogy a mozgóurnás szavazáskor jelen voltak, a szavazásnál nem tapasztaltak rendellenességet. E tanúvallomások azonban sem önmagukban, sem pedig a per egyéb adataival egybevetve nem alkalmasak az elsőfokú bíróságétól eltérő más következtetés levonására, különös tekintettel arra, hogy a Szolnoki Nyomozó Ügyészség e tanúvallomásokat is értékelve jutott arra a megállapításra, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján sem lehet minden kétséget kizáró módon megállapítani azt, hogy az alperes valótlan állított, amikor a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróságon azt állította, hogy felperes neve befolyásolta az egyes szavazókat. Emiatt a nyomozást a felperessel szemben meg kellett szüntetni. A panasz folytán eljáró Szolnok Megyei Főügyészség a nyomozást megszüntető határozatot ezzel az indokolással törvényesnek találta. Az ügyészség jogerős határozatban kifejtett jogi álláspontjának a felülvizsgálatára a jelen polgári peres eljárásban nem volt jogszabályi lehetőség.

Mindezekből helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a felperes személyére vonatkozó, azt sértő valótlan tényt nem állított, nem híresztelt és a való tényt hamis színben nem tűntette fel, ezáltal a becsület és a jó hírnév megsértését megállapítani nem lehetett.

A fellebbezés hivatkozásával ellentétben a felperes tisztességes eljáráshoz való joga nem szenvedett csorbát amiatt, hogy az elsőfokú bíróság a polgári perben ismételtelen nem hallgatta meg a Szolnoki Nyomozó Ügyészség által lefolytatott nyomozati eljárás során már kihallgatott tanúkat. A felperes - a perben tett nyilatkozata szerint - ugyanazoknak a személyeknek, ugyanazokra a tényekre és körülményekre indítványozta a tanúkénti kihallgatását, mint akik ugyanezekre a kérdésekre a nyomozati eljárás során tanúként már meghallgatásra kerültek, lényegében azért, hogy vallomásaikat a bíróság előtt megerősítsék. Helytálló az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a tanúvallomásaikat tartalmazó közokirati bizonyítékok beszerzése után ugyanazokra a tényekre és körülményekre a tanúként való meghallgatásuk szükségtelen volt, ezért azt az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül mellőzte. A felperes képviselője a 6.P.20.086/2009/11. számú tárgyalási jegyzőkönyvben úgy nyilatkozott, hogy „A felperesi oldalnak az megfelelő eljárás, ha a bíróság mellőzi az indítványozott tanúk kihallgatását és a Szolnoki Nyomozó Ügyészség előtt tett vallomásaikat veszi alapul a tényállás megállapítására.”.

A fentiekből következik, hogy a jogsértés megállapításával kapcsolatban az elsőfokú ítélet jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes objektív szankció alkalmazására irányuló keresetét. Miután az alperes terhére a személyhez fűződő jog megsértését megállapítani nem lehetett, a szubjektív, kártérítő szankció alkalmazására sem kerülhetett sor.

Mindezek alapján a fenti kiegészítéssel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes az ügyvédi munkadíjból eredően keletkezett saját másodfokú perköltségét maga köteles viselni és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperesnek az ügyvédi munkadíjból eredően felmerült másodfokú eljárási költségét is, amelynek összegét az ítélet tábla 2 000 000 forintban megállapított fellebbezési érték alapulvételével „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapította meg.

D e b r e c e n, 2010. február 25.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Riczu András s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -